

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/133/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119206941
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8119206941.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a sudkýň JUDr. Moniky Juskovej a JUDr. Zlady Simkovej, v spore žalobkyne: V. U. P., O.. X.X.XXXX, V. Z.. Š. X, P., právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35792752, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, o primerané finančné zadostučinenie 880,75 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 16Csp/88/2019-32 zo dňa 15.10.2019 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok vo vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 400 eur všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

III. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 3 ods. 3, 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, 2, 3, 5 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len Občiansky zákonník).

Prvoinštančný súd tak rozhodol o žalobe, podľa ktorej sa žalovaná domáhala sumy 880,75 eura a trov právneho zastúpenia z dôvodu primeraného finančného zadostučinenia za porušenie jej spotrebiteľských práv, keď bola úspešná v konaní proti žalovanému o vydanie bezdôvodného obohatenia v konaní sp. zn. 14C 56/2016 Okresného súdu Prešov a 2Co 6/2018 v konaní Krajského súdu Prešov. V odôvodnení uviedol, že Okresný súd Prešov rozsudkom č. k. 14 C 56/2016-46 zo dňa 11.10.2017 súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 880,75 eur s prísl. titulom bezdôvodného obohatenia, určil neprijateľnosť zmluvných podmienok a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 2 Co 6/2018-68 zo dňa 28.5.2018 vyššie uvedený rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

Dôvodnosť nároku žalobkyne na primerané finančné zadostučinenie odôvodnil tým, že zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi spočívajúcu v nezákonnom preplatení pôžičky a teda k strate finančných prostriedkov. Žalovaný zneužil svoje postavenie tým, že do zmluvy nezahrnul všetky náležitosti v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, čo spôsobilo, že bol právoplatne zaviazaný vydaním bezdôvodného obohatenia, čoho sa však v skoršom konaní musela domáhať žalobkyňa žalobou.

Skonštatoval, že predmetnú vec nespojil s inými konaniami vedenými na tamomšom súde, nakoľko všetky konania sa nachádzajú v určitých štádiách, čo by to-ktoré konanie neúmerne predĺžilo a teda spojenie vecí by nebolo hospodárne.

Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal z názoru, že minimálna výška primeraného finančného zadosťučinenia na to, aby bola odradzujúca pre dodávateľa by mala byť nad 50 % sumy, o ktorú by chcel potenciálne dodávateľ spotrebiteľa pripraviť. Za primeranú preto považoval sumu 400,- eur, a to s ohľadom na intenzitu zásahu žalovanej do práva žalobkyne ako spotrebiteľa, ktorá síce nie je v rovnakej numerickej vyjadrenej výške, avšak ako primerané zadosťučinenie je dôvodná. Účelom priznania primeraného finančného zadosťučinenia pri porušení práv nie je odradenie dodávateľa od nekalých praktík a nie je ani nástrojom obohatenia sa pre druhú stranu sporu, pričom žalovanej už bolo bezdôvodné obohatenie v sume 880,75 eura vydané.

Z týchto dôvodov súd vyhovel žalobe v časti sumy 400,- eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1, 2 CSP. Žalobkyňa bola v konaní plne úspešná, preto má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Proti rozsudku, s výnimkou zamietavého výroku, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Namietal porušenie práva na spravodlivý súdny proces z dôvodu, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal so všetkými argumentami žalovaného, a to pokiaľ ide o základ žalovaného nároku a jeho výšky. V tejto súvislosti poukázal na konkrétne vyjadrenia k žalobe, a to že nie je dôvodné, aby sa nárok na primerané finančné zadosťučinenie chápali ako odplata za iniciovanie viacerých konaní namiesto jedného, resp. aby samotný nárok na finančné zadosťučinenie neuplatnil jednou žalobou, ale vždy v takom počte, aký zodpovedá počtu pôvodne iniciovaných konaní. Ak primerané finančné zadosťučinenie sa má chápať ako odmena spotrebiteľovi za to, že sa pustil do sporu s ekonomicky a právne silnejším dodávateľom, potom postup, kedy spotrebiteľ namiesto jednej žaloby podáva niekoľko, nemôže znamenať, že nárok na finančné zadosťučinenie by mal vzniknúť v rozsahu rovnajúcom sa násobku počtu podaných žalôb. Vo vzťahu k priznanej výške primeraného finančného zadosťučinenia namietal absenciu konkrétnych preukázaných skutkových okolností, ktoré súd prvej inštancie pri rozhodnutí zohľadnil. Rozhodnutie nie je argumentačne podložené v rozsahu, ktorý by zodpovedal požiadavkám na odôvodnenie rozhodnutia. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok vo vyhovujúcom výroku zmenil a žalobu zamietol. Uplatnil si trovy konania.

3. Žalobkyňa sa k doručenému odvolaniu písomne nevyjadрила.

4. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 CSP preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 CSP a *contratio*, pričom dospel k záveru, že rozhodnutie je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jednou zo súčastí základného práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorým je Slovenská republika viazaná. Toto právo je podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky implikované aj v čl. 46 ods. 1 ústavy. Odôvodnenie rozhodnutia je tou časťou, v ktorej súd vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu. Zákon stanovuje zákonné požiadavky na obsah odôvodnenia rozsudku (§ 220 ods. 2 CSP) tak, aby z neho bola zrejma jeho opodstatnenosť, zákonnosť, spravodlivosť. Dostatočné odôvodnenie je nevyhnutné aj z pohľadu práva neúspešnej strany namietat konkrétne skutkové alebo právne závery súdu pri uplatňovaní opravných prostriedkov. Je nevyhnutné, aby text odôvodnenia nebol len popisný a formálny, ale aby naopak obsahoval jasné a logické argumenty, ktoré sú konzistentné a navzájom si neodporujú.

Oboznámením sa s obsahom spisu, výsledkami vykonaného dokazovania, zisteným skutkovým stavom, ako aj odôvodnením napadnutého rozhodnutia a uplatnenými odvolacími námietkami, odvolací súd zistil, že napadnutý rozsudok nespĺňa náležitosti riadneho odôvodnenia napadnutého rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP, lebo ani základ a ani výška priznanej náhrady primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 400,- eur nie je preskúmateľná a nie je zjavné s akými konaniami súd prvej inštancie predmetnú vec nespojil.

6. Odvolací súd nespochybňuje možný základ nároku žalobkyne na primerané finančné zadosťučinenie v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Je nesporné, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 14C/56/2016 žalobkyňa úspešne uplatnila svoj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 880,75 eura. V odôvodnení rozhodnutia č.k. 14C/56/2016-46 zo dňa 11.10.2017 súd konštatoval, že: „Podstatnou okolnosťou je, že v návrhu zmluvy je RPMN za úver 70,01 % a RPMN pri poskytnutí revolvingu vo výške 63,32 % a v akceptácii návrhu

je to však už 69,72 % (dokonca menej ako ročná úroková sadzba - 70,01 %) resp. 60,49 %, čo má za následok, tak ako už súd uviedol, že zmluva nevznikla, nakoľko prijatie návrhu obsahuje zmenu, čo sa považuje za nový návrh, ale tento už žalobkyňou akceptovaný nebol, preto je zmluva neplatná a v takomto prípade je každý z účastníkov zmluvy povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal. Zo žaloby vyplýva, čo ani žalovaný nerozporoval, že žalobkyni bola reálne poskytnutá celkovo suma 1.284,25 EUR a doposiaľ zaplatila sumu 2.322,75 EUR a žalovaný jej ešte vrátil preplatok 157,74 EUR, čo predstavuje rozdiel v sume 880,75 EUR, ktorú súd priznal žalobkyni ako dôvodnú z titulu vydania bezdôvodného obohatenia spolu s príslušným zákonným úrokom z omeškania odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby žalovanému. Totožný záver o uložení povinnosti žalovanému vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie, by vyplynul aj na základe skutočností, že úroková sadzba, tak ako to vyplýva zo samotnej zmluvy predstavuje 70,01 % ročne, čo je nepochybne v rozpore s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka, nakoľko priemerná úroková sadzba poskytovaná bankovými subjektmi v uvedenom čase, t.j. vo februári r. 2012, predstavovala 15,10 % ročne, pričom pokiaľ by súd pripustil argumentáciu, že pri poskytovaní úverov nebankovými subjektmi je potrebné akceptovať vyššiu mieru rizika, a teda aj pripustiť vyššie úroky (podľa názoru Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/151/2013 zo dňa 25.9.2013, nie viac ako 100 %), tak v danom prípade je zmluvný úrok vyšší o cca 460 %, teda je nepochybné, že dohoda o úrokoch v predmetnej zmluve je neplatná z dôvodu už citovaného rozporu s dobrými mravmi, čo by taktiež zakladalo povinnosť žalobkyne vrátiť iba poskytnuté plnenia. Rovnaký záver vyplýva aj zo skutočností, že zmluva neobsahuje všetky obligatórne náležitosti podľa zákona 129/2010 Z.z., minimálne predpoklady použité pre výpočet RPMN a konečnú splatnosť úveru, nakoľko vyjadrenie splatnosti úveru (počtu splátok), v danom prípade 42, nie je údaj, ktorý je pre spotrebiteľa jasný a nepochybný a konečná splatnosť úveru mala byť uvedená konkrétnym dátumom t.j. dňom, mesiacom a rokom. Zmluva taktiež neobsahuje výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, pričom aj vzhľadom na argumentáciu žalovaného, súd poukazuje na to, že slovenská právna úprava naďalej obsahuje túto obligatórnu náležitosť, pričom absencia vyššie citovaných zákonných náležitostí má taktiež za následok, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Z odôvodnenia rozhodnutia č.k. 12Csp/136/2017-56 zo dňa 10.04.2018 je preto zrejmé, že žalovaný ako dodávateľ sa v zmluvnom vzťahu so žalobkyňou dopustil porušenia jeho povinností vyplývajúcich mu z ust. § 53 ods. 1, § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, pričom ide o zákonné ustanovenia zamerané na ochranu spotrebiteľa.“

Zákon predpokladá naplnenie zákonných predpokladov, ktoré prvoinštančný súd musí mať jednoznačne zistené a v rozsudku musia byť riadne popísané.

Z odôvodnenia prvoinštančného rozhodnutia je individualizácia základu nároku žalobkyne nepreskúmateľná, pretože neuviedol, ktorého porušenia práva a povinnosti sa dopustil žalovaný a boli základom pre priznanie finančného zadosťučinenia žalobkyni.

7. Z obsahu odôvodnenia priznanej výšky primeraného finančného zadosťučinenia nie je zrejmé, z akých tvrdení a dôkazov a zistených skutkových okolností súd vychádzal pri posudzovaní rozsahu nároku žalobkyne. Z obsahu odôvodnenia nevyplýva, akými právnymi úvahami sa súd riadil, keď žalobe z časti vyhovel čo do sumy 400,- eur. Súd prvej inštancie síce uviedol, že pri úvahe o výške primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal z intenzity zásahu žalovanej do práva žalobkyne ako spotrebiteľa, avšak z odôvodnenia rozhodnutia nevyplýva, či a ako žalobkyňa pociťovala ujmu spôsobenú žalovaným, z ktorého tvrdenia by vyplývala intenzita tohto zásahu. Súd nijako bližšie nešpecifikoval a nekonkretizoval skutočností, na základe ktorých dospel k záveru, že žalobkyňa má nárok práve na sumu v rozsahu 400,- eur, ani intenzitu zásahu do práva žalobkyne, ktorú pre určenie rozsahu jej nároku na primerané finančné zadosťučinenie považoval za rozhodnú.

Z hľadiska výšky priznávaného primeraného finančného zadosťučinenia žalobkyňa musí tvrdiť a označiť dôkazy na individualizáciu nároku. Pre určenie výšky nároku musí objektívne, vzhľadom na povahu, intenzitu, trvanie a rozsah pôsobenia nepriaznivého následku preukázať, ako ho pociťovala a prežívala. Následne prvoinštančný súd pri stanovovaní výšky priznanej nemajetkovej ujmy odôvodní priznanú výšku presvedčivo, lebo výška primeraného finančného zadosťučinenia podľa zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa spočíva na úvahe súdu, ktorá nemôže byť svojvoľná. Pri stanovení výšky treba vychádzať zo závažnosti vzniknutej resp. hroziacej ujmy, okolností tak na strane žalobkyne ako aj žalovaného, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práva žalobkyne. Pri určení výšky finančného zadosťučinenia sa nemožno striktno držať ujmy, ktorá žalobkyni objektívne hrozila, resp. ktorá jej vznikla. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale v danom prípade musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany.

8. Odvolací súd považoval rozhodnutie za nepreskúmateľne aj v bode 23 napadnutého rozsudku, kde uviedol, že predmetnú vec nespojil s inými konaniami vedenými na tamomšom súde z dôvodu hospodárnosti konania. Nie je jasné, o aké konkrétne konanie ide, či ide o konania vo vzťahu k žalobkyni alebo žalovaného, alebo len jedného z nich, a nie je zrejmé ani akého skutkového stavu sa týkajú, a či teda nejde o ďalšie nároky žalobkyne voči žalovanému.

9. Keďže rozsudok je vo vyhovujúcom výroku nepreskúmateľný, odvolací súd ho vrátane výroku o trovách konania postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

10. V ďalšom konaní preto bude úlohou súdu prvej inštancie opätovne sa zaoberať základom a výškou uplatneného primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle právneho názoru odvolacieho súdu a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť, a to aj vo vzťahu k spomínaným iným konaniam, tak aby zodpovedalo požiadavkám vyjadreným v ust. § 220 ods. 2 CSP.

11. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bude rozhodnuté súdom prvej inštancie v rozhodnutí vo veci samej (§ 396 ods. 3 v spojení s § 262 ods. 1, 2 CSP).

12. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.